

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 25.5.2005
COM (2005) 218 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

Σχέδιο δήλωσης για τις κατευθυντήριες αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Σχέδιο δήλωσης για τις κατευθυντήριες αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

Η Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη όρισε την αειφόρο ανάπτυξη ως την ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένθερμος υποστηρικτής της δήλωσης της συνάντησης κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη Γη που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο το 1992. Στη διάσκεψη που επακολούθησε «Ρίο +5», η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της δεσμεύτηκαν να υιοθετήσουν στρατηγικές για την αειφόρο ανάπτυξη. Η συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία υπεγράφη το 1997, εισήγαγε την αειφόρο ανάπτυξη ως ένα θεμελιώδη στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζεται στα άρθρα 2, 3 και 6 της Συνθήκης ΕΚ. Το 2001, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε στο Γκέτεμπουργκ τη στρατηγική της για την αειφόρο ανάπτυξη. Το 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης προσέθεσε την εξωτερική διάσταση της στρατηγικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστήριξε ενεργά τα συμπεράσματα της Παγκόσμιας Συνάντησης Κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σταθερά προσηλωμένη στην αειφόρο ανάπτυξη, η οποία αποτελεί μία βασική αρχή που διέπει όλες τις πολιτικές της και τις δράσεις της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποσκοπεί στη δημιουργία μιας κοινωνίας η οποία βασίζεται στην ελευθερία, τη δημοκρατία και το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, προωθώντας παράλληλα την ισότητα των ευκαιριών και την αλληλεγγύη εντός και μεταξύ των γενεών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εργάζεται για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και την σταθερότητα των τιμών, την άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς, με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο καθώς και το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Υιοθετώντας μία προδραστική προσέγγιση, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να μετατρέψει την ανάγκη για περιβαλλοντική προστασία και κοινωνική συνοχή σε ευκαιρίες για καινοτομία, ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η ανανεωμένη ατζέντα της Λισαβώνας αποτελεί βασική συνιστώσα του πρωταρχικού στόχου που είναι η αειφόρος ανάπτυξη, που θα μας επιτρέψει να χρησιμοποιήσουμε τους όρους μιας δυναμικότερης οικονομίας για να προωθήσουμε τις ευρύτερες κοινωνικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες μας. Η συνέργεια μεταξύ των δύο στρατηγικών θα μας επιτρέψει να προχωρήσουμε προς μία δυναμική και βιώσιμη κοινωνία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της διαδραματίζουν επίσης ηγετικό ρόλο στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης διεθνώς και ενθαρρύνουν το συνεχή διάλογο με άλλες χώρες για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης υπέρ της αειφόρου ανάπτυξης σε παγκόσμια κλίμακα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πεπεισμένη ότι μπορεί να προσφέρει ό,τι καλύτερο για τις εσωτερικές προτεραιότητές της μόνον αν συγχρόνως επιτύχει στη διεθνή σκηνή. Το σχέδιο δήλωσης για τις κατευθυντήριες αρχές της αειφόρου ανάπτυξης που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση έχει ως σκοπό να κατευθύνει τις προσπάθειες για την ανανέωση της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη. Η δήλωση επιβεβαιώνει το ευρύ μακρόπνοο όραμα της αειφόρου ανάπτυξης, προσδιορίζει τους βασικούς στόχους των πολιτικών και των δράσεων της Ένωσης και περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η Ένωση επιθυμεί να επιτύχει αυτούς τους στόχους. Αυτές οι κατευθυντήριες αρχές αντιστοιχούν στις αξίες στις οποίες βασίζεται το δυναμικό ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο. Οι αξίες αυτές θα

υπαγορεύουν το φιλόδοξο πρόγραμμά μας και θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε μία καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους, τόσο στο παρόν όσο και στο μέλλον.

Εμπνεόμενοι από αυτές τις αρχές και μετά από το αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε την Άνοιξη, η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση αργότερα, κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, για μια νέα, περισσότερο συνεκτική και φιλόδοξη στρατηγική για αειφόρο ανάπτυξη. Η πρόταση θα περιλαμβάνει κατευθύνσεις σε μακροπρόθεσμη βάση, σαφείς στόχους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης και θα διερευνήσει περισσότερο τις συνέργειες μεταξύ των συμπληρωματικών δράσεων και πολιτικών. Τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική διάσταση της αειφόρου ανάπτυξης θα ενταχθούν πλήρως στη νέα στρατηγική.

Σχέδιο δήλωσης για τις κατευθυντήριες αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

Η αειφόρος ανάπτυξη είναι ένας βασικός στόχος όλων των ευρωπαϊκών κοινοτικών πολιτικών, ο οποίος καθορίζεται στη Συνθήκη. Αποσκοπεί στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της ζωής στον πλανήτη τόσο των σημερινών όσο και των μελλοντικών γενεών. Στόχος της είναι να διασφαλίσει την ικανότητα της γης να ευνοεί τη ζωή σε όλη της την ποικιλομορφία. Βασίζεται στις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και στο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων της ελευθερίας και των ίσων ευκαιριών για όλους. Εξασφαλίζει την αλληλεγγύη εντός και μεταξύ των γενεών. Επιδιώκει να προωθήσει μια δυναμική οικονομία με υψηλό επίπεδο απασχόλησης και εκπαίδευσης, προστασίας της υγείας, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και περιβαλλοντικής προστασίας σε έναν ειρηνικό και ασφαλή κόσμο στον οποίο γίνεται σεβαστή η πολιτιστική πολυμορφία.

Για να επιτύχει αυτούς τους στόχους στην Ευρώπη και παγκοσμίως, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αναλαμβάνουν τη δέσμευση να επιδιώξουν και να σεβαστούν, μόνοι τους και με τους εταίρους τους, τους ακόλουθους στόχους και αρχές:

Βασικοί στόχοι

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Διασφάλιση της ικανότητας της γης να ευνοεί τη ζωή σε όλη της την πολυμορφία, τήρηση των ορίων των φυσικών πόρων του πλανήτη και διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και προώθηση της αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης ώστε να αποσυνδεθεί η οικονομική ανάπτυξη από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗ

Προώθηση μιας δημοκρατικής, υγιούς, ασφαλούς και δίκαιης κοινωνίας, που βασίζεται στην κοινωνική ένταξη και τη συνοχή, που σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και την πολιτιστική πολυμορφία, που διασφαλίζει την ισότητα των ευκαιριών και καταπολεμά τις διακρίσεις σε όλες της τις μορφές.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΥΗΜΕΡΕΙΑ

Προώθηση μιας οικονομίας ακμάζουσας, καινοτόμας, πλούσιας σε γνώση, ανταγωνιστικής και οικολογικά αποτελεσματικής που εγγυάται υψηλό βιοτικό επίπεδο και πλήρη και υψηλής ποιότητας απασχόληση σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΝΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ ΜΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ενθάρρυνση της δημιουργίας δημοκρατικών θεσμών σε όλο τον κόσμο και της προάσπισης της ειρήνης, της ασφάλειας και της ελευθερίας. Ενεργός προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε όλο τον κόσμο και να διασφαλιστεί ότι οι εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συμβατές με την αειφόρο ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο καθώς και με τις εσωτερικές δεσμεύσεις της.

Κατευθυντήριες αρχές των πολιτικών

ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης να περιστρέφονται γύρω από τον άνθρωπο, με την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, την καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων και τη συμβολή στη μείωση της φτώχειας παγκοσμίως.

ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ

Να καλυφθούν οι ανάγκες των σημερινών γενεών χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες στην ΕΕ και αλλού.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των πολιτών όσον αφορά την πρόσβαση στην πληροφορία καθώς και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Να αναπτυχθούν κατάλληλοι διάυλοι διαβουλεύσεων και συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων μερών και ενώσεων.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Να ενισχυθεί η συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί περισσότερο η κοινή γνώμη σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη. Να πληροφορηθούν οι πολίτες για την επίδρασή τους στο περιβάλλον και για τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν για να κάνουν επιλογές περισσότερο βιώσιμου χαρακτήρα.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Να ενισχυθεί ο κοινωνικός διάλογος, η κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων και των δημοσίων-ιδιωτικών εταιρικών σχέσεων, ώστε να ευνοηθούν η συνεργασία και οι κοινές ευθύνες για να επιτευχθεί βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση.

ΣΥΝΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Να προωθηθεί η συνοχή μεταξύ όλων των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η συνοχή μεταξύ των δράσεων που αναλαμβάνονται σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να αυξηθεί η συμβολή τους στην αειφόρο ανάπτυξη.

ΕΝΟΠΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Να προωθηθεί η ενοποίηση του προβληματισμού που αφορά τον οικονομικό και τον κοινωνικό τομέα καθώς και τον τομέα του περιβάλλοντος, ώστε να είναι συνεκτικοί και να αλληλοενισχύονται, με την πλήρη χρήση των μέσων που αποσκοπούν στη βελτίωση της κανονιστικής ρύθμισης, όπως η ισόρροπη αξιολόγηση των επιπτώσεων και οι διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερομένους.

ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

Να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές αναπτύσσονται, αξιολογούνται και εφαρμόζονται βάσει των βέλτιστων διαθέσιμων γνώσεων και ότι είναι οικονομικά υγιείς και με καλή σχέση κόστους - αποτελέσματος.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ

Να υιοθετείται η προσέγγιση που διέπεται από την αρχή της προφύλαξης σε περίπτωση αντικειμενικής επιστημονικής αβεβαιότητας, ώστε να αποφεύγεται κάθε ενδεχόμενη ζημιά για την υγεία του ανθρώπου ή του περιβάλλοντος, και να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ «Ο ΡΥΠΑΙΝΩΝ ΠΛΗΡΩΝΕΙ»

Να διασφαλιστεί ότι οι ποινές αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος, για την κοινωνία, των δραστηριοτήτων παραγωγής και κατανάλωσης και ότι οι ρυπαίνοντες πληρώνουν για τις ζημιές που προκαλούν στην υγεία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.